

ÜNİTE V

BİLANÇO HESAPLARININ İNCELENMESİ

Alacaklar

İsmail KELES

Alacaklar

Eğer alacak ana faaliyet konusu bir işlemten ortaya çıktı ise;

Mal / Hizmet
Satışı

12 / 22 TİCARİ ALACAKLAR

Ticari alacaklarda alacağın senetli / senetsiz olmasına bakılarak hesaplar seçilir.

Alacak senetsiz ise;

120-Alıcılar hesabı

Alacak senetli ise;

121-Alacak Senetleri hesabı

Alacak kredi kartı vb. ise;

127-Diğer Ticari Alacaklar hesabı

NOT: Ticari alacaklarda alacağın kimden olduğuna bakılmaz. Bu bilgi alt hesaplarda izlenir.

Eğer alacak ana faaliyet konusu dışı bir işlemten ortaya çıktı ise;

Borç Vermek
Duran Varlık Satışı
Menkul Kıymet Satışı
Kar Payı Alacaklar vb.

13 / 23 DİĞER ALACAKLAR

Diğer alacaklarda alacağın kimden olduğuna bakılarak hesaplar seçilir.

Alacak ortaklardan ise;

131-Ortaklardan Alacaklar hesabı

Alacak iştiraklerden ise;

132-İştiraklerden Alacaklar hesabı

Alacak bağlı ortaklıktan ise;

133-Bağlı Ortaklıktan Alacaklar hesabı

Alacak personelden ise;

135-Personelden Alacaklar hesabı

Alacak diğer kişilerden ise;

136-Diğer Çeşitli Alacaklar hesabı

NOT: Diğer alacaklarda senetli / senetsiz olmasına bakılmaz. Bu bilgi alt hesaplarda izlenir.

12-TİCARİ ALACAKLAR

Ana faaliyet konusu mal veya hizmet satışından ortaya çıkan ve vadesi bir yılı aşmayan alacaklar bu grupta yer alır.

120 - Alıcılar

121 - Alacak Senetleri

122 - Alacak Senetleri Reeskontu (-)

124 - Kazanılmamış Finansal Kiralama ve Faiz Gelirleri (-)

126 - Verilen Depozito ve Teminatlar

127 - Diğer Ticari Alacaklar

128 - Şüpheli Ticari Alacaklar

129 - Şüpheli Ticari Alacak Karşılığı (-)

İsmail KELES.

120-ALICILAR HESABI

Alıcılar hesabı işletmenin ana faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmetleri veresiye / kredili / senetsiz olarak satması diğer bir deyişle çek ya da senet almadan satması halinde kullanılan bir hesaptır.

YEVMIYE DEFTERİ

_____ / _____
Borç => Müşterinin işletmeye borçlanması
İlgili hesap / hesaplar
_____ / _____
_____ / _____
İlgili hesap / hesaplar
Alacak => Müşteriden olan alacağın tahsil edilmesi / Alacağın tahsilinin şüpheli hale gelmesi
_____ / _____

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Alıcılar hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmenin müşteriden mal satışı sonrası veresiye yani senetsiz alacağının ortaya çıktığı, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise müşteriden olan senetsiz alacağın tahsil edildiği ya da tahsilinin şüpheli hale geldiği anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Alıcılar	Alacak
İlk kayıt tutarı, Alıcıdan olan senetsiz alacakların tutarları	Tahsil edilen veya şüpheli hale gelen alacakların tutarları	
Borç Kalanı		
↓		
(Alıcıdan olan, henüz tahsil edilmemiş senetsiz ve ticari alacakların tutarı)		

Hesabın defteri kebir kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. Alıcıdan olan her yeni alacak tutarı defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, tahsil edilen alacak tutarları ile şüpheli hale gelen alacak tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Alıcılar hesabının borç kalanı işletmenin alıcıdan henüz tahsil edilmemiş senetsiz ve ticari alacaklarının tutarını gösterir.

İsmail KELES

Senetsiz Mal Satış İşlemleri

İşletme 30.000 TL + %18 KDV ile veresiye mal satmıştır.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

Alacak vadesinde nakit tahsil edilmiştir.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

Alacak vadesinde tahsil edilemediği için
2.000 TL faiz işletilmiştir.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

Alacak faizi ile tahsil edilmiştir.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

Alacağın tahsili imkansız hale gelmiştir.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

Alacağın tahsili şüpheli hale gelmiştir.

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

İsmail KELES

121-ALACAK SENETLERİ HESABI

İşletmenin ana faaliyet konusunu oluşturan mal veya hizmetleri senetli olarak satması karşılığında aldığı senetlerin takibi için kullanılan hesaptır.

YEVMIYE DEFTERİ

Borç => Ticari işlem sonucu senet alınması
İlgili hesap / hesaplar
Alacak => Alınan Senedin hesaptan çıkışı
İlgili hesap / hesaplar

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Alacak Senetleri hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmeye ana faaliyet konusu ile ilgili bir işlemde senet girişi olduğu, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise senedin hesaptan çıktığı anlamına gelir. Senedin hesaptan çıkışı ise senedin tahsil edilmesi, ciro edilerek bir başkasına verilmesi, yenilenmesi, kırdırılması veya tahsilinin şüpheli hale gelmesi ile gerçekleşir. Karşılığın ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Alacak Senetleri	Alacak
İlk kayıt tutarı, Alınan senetlerin tutarları	Tahsil edilen, ciro edilen, kırdırılan, yenilenen ve şüpheli hale gelen senetlerin tutarları	
Borç Kalanı ↓ (Kalan senetli ve ticari alacakların tutarı)		

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. İşletmeye giren her yeni senet tutarı defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, hesaptan çıkışı yapılan senetlerin tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. İşletmeye senet girişi olmadan senet çıkışı olması mümkün olmadığı için alacak tarafı toplamının borç tarafı toplamından daha fazla çıkması mümkün değildir. Yani bu hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Alacak Senetleri hesabının borç kalanı işletmenin senetli olan ticari alacaklarının tutarını gösterir.

Alacak Senetleri İşlemleri

İşletme alıcıdan senetsiz 50.000 TL alacağı için aynı tutarda senet alınmıştır.

Senedin
Tahsil
Edilmesi

Senet tahsile gönderilmiştir.

Senet tahsil edilememiş ve protesto çekilmiştir.

Senet tahsil edilemediği için ihtar çekilmiş ve ihtar masrafı olarak 500 TL nakit ödenmiştir..

Senedin Ciro Edilmesi

Senet ciro edilerek satıcıya olan borç
ödenmiştir.

Senet 500 TL komisyon ödenerek nakit tahsil edilmiştir.

Senet tahsil edilememiş ve şüpheli hale gelmiştir.

Şüpheli alacağı karşılık ayrılmıştır.

Senedin Kırdırılması

Senet bankaya iskonto ettirilerek vadesinden önce 46.000 TL olarak tahsil edilmiştir.

Senedin Yenilenmesi

Eski senet yerine daha uzun vadeli ve 56.000 TL değerli yeni senet alınmıştır.

7

REESKONT İŞLEMLERİ

Senetlerde her zaman bir vade söz konusudur. Bir alacak senedinin vadesi ne kadar uzun olursa işletme açısından değeri o kadar azalır. Örneğin; aynı tutardaki iki alacaktan vadesi daha yakın olan işletme açısından daha değerlidir. Senetlerin içindeki zaman farkının arındırılarak bilanço günündeki peşin (tasarruf) değerlerinin tek tek bulunması için reeskont hesaplaması yapılır.

Reeskont; İleri tarihli alacakların veya borçların içinden zaman farkının arındırılarak dönem sonunda peşin değerinin bulunması işlemidir. Diğer bir deyişle senedin gelecekteki (nominal) değeri ile peşin (tasarruf) değeri arasındaki farktır.

Reeskont ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar;

- Reeskont işlemi dönem sonunda yapılır. Dönemsellik kavramı gereği yapılan bir işlemdir.
- Reeskont işlemi banka ve sigorta şirketleri hariç diğer işletmeler için MSUGT uyarınca isteğe bağlıdır. Bu sebeple bir işletmenin her yıl reeskont hesaplaması veya her yıl reeskont hesaplamaması tutarlılık kavramı içinde düşünülür.
- Reeskont sadece alacaklara ya da sadece borçlara hesaplanamaz. Her ikisi için hesaplanır ya da her ikisi için hesaplanmaz. Sadece borçlara ya da alacaklara reeskont hesaplamak tutarlılık kavramına aykırıdır.
- Senetler üzerinde faiz oranı belirtilmemiş ise Türk Lirası için T.C. Merkez Bankası, döviz senetlerinde ise LIBOR (Londra Bankalararası Faiz Oranı) kullanılır.

VUK'na göre;

- Yabancı para cinsinden alınan senetlere reeskont hesaplanır.
- Teminata veya tahsile verilen alacak senetleri için reeskont hesaplanır.
- Sipariş avansı olarak alınan senetlere fatura düzenlenmediği için reeskont hesaplanmaz.
- Şüpheli hale gelmiş alacak senetlerine reeskont hesaplanmaz.
- Takipteki ve Protestolu senetlere vadesi gelmiş olması sebebiyle reeskont hesaplanmaz.
- Hatır senetlerine reeskont hesaplanmaz.
- Vadeli çeklere 2013 yılı itibarı ile reeskont hesaplanır.
- Senetsiz alacaklara VUK'na göre reeskont hesaplanmaz ancak TMS'ye göre özün önceliği kavramı gereği reeskont hesaplanmalıdır.

REESKONTUN HESAPLANMASI

İÇ İSKONTO YÖNTEMİ

$$\text{Reeskont Tutarı} = \frac{\text{Nominal Değer} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Süre}}{100, 1200, 36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Süre})}$$

$$\text{Peşin Değer} = \frac{\text{Nominal Değer}}{1 + \frac{\text{Faiz Oranı} \times \text{Süre}}{100, 1200, 36.000}}$$

DIŞ İSKONTO YÖNTEMİ

$$\text{Reeskont Tutarı} = \frac{\text{Nominal Değer} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Süre}}{100, 1200, 36.000}$$

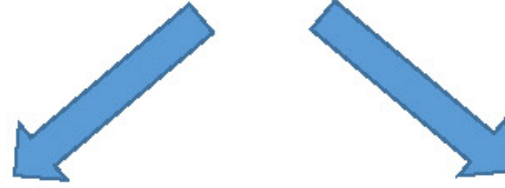
$$\text{Reeskont Tutarı} = \text{Nominal Değer} - \text{Peşin Değer}$$

$$\text{Peşin Değer} = \text{Nominal Değer} - \text{Reeskont Tutarı}$$

İsmail KELES.

Reeskontun Hesaplanması

Nominal değeri 108.000 TL, faiz oranı %12 ve vadesi 01.09. 2020 tarihli alacak senedi için dönem sonunda reeskont hesaplanacaktır.

İÇ İSKONTO YÖNTEMİ

Reeskont Tutarı =

Peşin Değer =

DIŞ İSKONTO YÖNTEMİ

Reeskont Tutarı =

Peşin Değer =

İsmail KELES

Alacak Senetleri İçin Reeskontun Kaydedilmesi

Nominal değeri 108.000 TL olan ticari alacak senetlerinin 2019 yılı dönem sonu tasarruf değeri 100.000 TL olarak hesaplanmıştır.

Dönem Sonu Reeskont Kaydı;

_____ 31.12.2019 _____

_____ / ... / _____

İzleyen Dönem Başı Reeskont İptal Kaydı;

_____ 01.01.2020 _____

_____ / ... / _____

NOT: Ticari olmayan senetli alacaklar için yapılan reeskont kayıtlarında 122-Alacak Senetleri Reeskontu hesabı yerine 137-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu hesabı kullanılır.

İsmail KELES

124-KAZANILMAMIŞ FİNANSAL KİRALAMA FAİZ GELİRLERİ HESABI (-)

Finansal kiralama yapan işletmelerin kullandığı bu hesapta bir yıl içinde tahsil edilecek olan alacaklar ile alacakların bugünkü değeri arasındaki fark kayıt edilir. Hesap düzenleyici bir hesaptır ve hesaplanan farklar bu hesabın alacak tarafına kaydedilir.

Bu hesap ile ilgili dikkat edilmesi gereken nokta hesabın isminin sonunda gelir yazmasına rağmen bu hesap gelir tablosu hesabı değildir. Hesap bilançoda yer alır. Ayrıca bu hesap hem dönen hem de duran varlıklarda aynı isimle yer alır.

VUK'na göre finansal kiralama işlemlerinde;

- ✓ İktisadi kıymetin mülkiyeti, kira süresi sonunda kiracıya devredilebilir.
- ✓ Kiralama süresi iktisadi kıymetin ekonomik ömrünün %80'inden daha büyük bir bölümünü kapsamalıdır.
- ✓ Kira ödemelerinin bugünkü değerinin toplamı, iktisadi kıymetin rayiç bedelinin %90'ından daha fazla olmalıdır.
- ✓ Kiracı tarafından yapılan kira ödemeleri, borç anapara ödemesi ve faiz gideri ayrı olarak kaydedilmelidir.
- ✓ Senetsiz finansal kiralama alacaklarına VUK'na göre reeskont hesaplanmaz.

İsmail KELES

126-VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI

Ticari ilişkileri olan taraflara bir işin yapılması, bir ihaleye girilmesi, bir sözleşmenin yerine getirilmesi, bir varlığın geçici olarak teslim edilmesi veya kuruluş esnasında sayaçlar (elektrik, su, doğalgaz vb.) için ödeme yapılabilir. Bir yıl içinde **geri almak üzere nakit olarak verilen**, depozito veya teminat adı altındaki paralar bu hesapta takip edilir.

YEVMIYE DEFTERİ

_____ / _____
Borç =>Depozito veya teminat verilmesi
İlgili hesap / hesaplar
_____ / _____
_____ / _____
İlgili hesap / hesaplar
Alacak =>Depozito veya teminatın geri alınması veya alınamayacağının kesinleşmesi
_____ / _____

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Verilen Depozito veya Teminatlar hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde nakit depozito veya teminat verildiği, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise depozito veya teminatın geri alındığı veya alınamayacağının kesinleştiği anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

DEFTERİ KEBİR

Borç	Verilen Depozito ve Teminatlar	Alacak
İlk kayıt tutarı, Ödenen depozito ve teminatların tutarları	Tahsil edilen veya tahsil edilemeyeceği kesinleşen depozito ve teminatların tutarları	
Borç Kalanı		
↓ (Depozito veya teminatlardan olan kalan alacakların tutarı)		

Hesabın defteri kebirde kaydedilmesi; Hesaba ilk kayıt borç tarafına yapılır. İşletmenin nakit olarak verdiği tüm depozito ve teminat tutarları defteri kebirde hesabın sol tarafına (borç tarafına) yazılırken, geri tahsil edilen ya da tahsil edilemeyeceği kesinleşen depozito veya teminat tutarları ise hesabın sağ tarafına (alacak tarafına) yazılır. Hesabın alacak tarafı toplamının borç tarafı toplamından daha fazla çıkması mümkün değildir. Yani bu hesap tüm varlık hesapları gibi ya kalan vermez ya da sadece borç kalanı verir, hesap alacak kalanı vermez. Verilen Depozito ve Teminatlar hesabının borç kalanı nakit ödenen ancak henüz sonuçlanmamış depozito ve teminatlardan olan alacakların tutarını gösterir.

İsmail KELES

Depozito veya Teminat Verilmesi

İşletme bir ihaleye girmek için 10.000 TL teminatı nakit ödemiştir.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İhale sonunda teminatın yalnızca 6.000 TL'si tahsil edilebilmiştir.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES

127-DİĞER TİCARİ ALACAKLAR HESABI

İşletmenin ana faaliyet konusu ile ilgili olan ancak yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen her türlü ticari alacaklar bu hesapta takip edilir. Bu hesapta;

- Kredi kartı ile yapılan ve hesaba bir aydan uzun sürede geçecek olan vadeli / taksitli satışlardan olan alacaklar
- Mali işletme adına satan komisyonculardan olan alacaklar
- Sigorta şirketlerinden olan alacaklar
- Tahsil süresi geçmiş, ihtar çekilmiş ancak şüpheli hale gelmemiş olan alacaklar vb. takip edilen başlıca alacak türleridir.

YEVMIYE DEFTERİ	
_____ / _____	
Borç =>Diğer ticari alacağın ortaya çıkması	
İlgili hesap / hesaplar	
_____ / _____	
_____ / _____	
İlgili hesap / hesaplar	
Alacak =>Diğer ticari alacağın tahsili ya da tahsilinin şüpheli hale gelmesi	
_____ / _____	

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Diğer Ticari Alacaklar hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmenin bir diğer ticari alacağının ortaya çıktığı, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise bu alacağın tahsil edildiği ya da tahsilinin şüpheli hale geldiği anlamına gelir. Karşılıklarına ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

Diğer Ticari Alacaklar

İşletme 50.000 TL+ %18 KDV tutarında kredi kartı ile 4 taksitli olarak mal satışı yapmıştır. Para işletme hesabına taksitli olarak aktarılacaktır.

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

Taksitlerin hesaba aktarılması kaydı;

_____ / ... / _____

_____ / ... / _____

İsmail KELES.

128-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR HESABI

Tahsil süresi geçmiş ancak vadesinin uzatılmasına, protesto çekilmesine veya yazı ile istenmesine rağmen hala tahsil edilememiş alacaklar ile dava ve icra safhasına aktarılmış alacaklar bu hesapta izlenir.

YEVMIYE DEFTERİ	
_____ / _____	
Borç => Ticari alacak şüpheli hale gelmiştir	
İlgili hesap / hesaplar	
_____ / _____	
_____ / _____	
İlgili hesap / hesaplar	
Alacak => Şüpheli alacağın tahsili ya da tahsilinin imkansız hale gelmesi	
_____ / _____	

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Şüpheli Ticari Alacaklar hesabı bir varlık hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde işletmenin ticari bir alacağının tahsili şüpheli hale geldiği, sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde ise bu alacağın tahsil edildiği ya da tahsilinin imkansız hale geldiği anlamına gelir. Karşılığın ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

129-ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI HESABI (-)

Tahsili şüpheli hale gelen senetli veya senetsiz ticari alacağın tahsil edilemeyeceği düşünülen kısım için karşılık ayırmak için kullanılan hesaptır.

YEVMIYE DEFTERİ	
_____ / _____	
İlgili hesap / hesaplar	
Alacak => Ticari alacaklara karşılık ayrılması	
_____ / _____	
_____ / _____	
Borç => Şüpheli alacağın tahsili veya tahsilinin imkansız hale gelmesi	
İlgili hesap / hesaplar	
_____ / _____	

Hesabın yevmiye defterine kaydedilmesi; Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı hesabı bir kaynak hesabıdır. Hesabın yevmiye kaydında sağ alt tarafa (alacak tarafına) yazılması halinde şüpheli hale gelen ticari alacak için karşılık ayrıldığı, sol üst tarafa (borç tarafına) yazılması halinde ise şüpheli ticari alacağın tahsil edildiği veya tahsil edilemeyeceğinin kesinleştiği anlamına gelir. Karşılığın ise işlem ile ilgili diğer hesaplar yazılır.

Alacaklara Karşılık Ayrılması

İşletmenin senetsiz 100.000 TL'lik alacağı şüpheli hale gelmiştir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Alacağın %40'ına tahsil edilemeyeceği düşünülerek karşılık ayrılmıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Karşılık ayrılan alacak ile ilgili davanın sonuçlanması;

Dava sonunda alacağın 45.000 TL'si tahsil edilirse;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Dava sonunda alacağın 68.000 TL'si tahsil edilirse;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

KURAL: Dava nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın 128 ve 129 no lu hesaplar biten dava oranında karşılıklı yazılarak kapatılır.

Dava sonunda alacak faizi ile 115.000 TL tahsil edilirse;

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES

NOT: Teminatlı alacaklarda alacağın teminatını aşan kısmı şüpheli hale getirilir ve bu tutar üzerinden karşılık ayrılır.

İşletmenin 50.000 TL'lik senetsiz ve ticari alacağının 10.000 TL'lik kısmı teminatlıdır. Bu alacak şüpheli hale gelmiştir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Alacağın %30'una karşılık ayrılmıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Dava sonunda alacağın 30.000 TL'si tahsil edilebilmiştir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES

13-DİĞER ALACAKLAR

Bir yıl içinde tahsil edilmesi düşünülen ve ticari bir ilişkiye dayanmayan, yani işletmenin ana faaliyet konusu mal ve hizmet satışı dışındaki işlemlerden ortaya çıkan senetli veya senetsiz alacaklar bu hesap grubunda gösterilir.

131-Ortaklardan Alacaklar; İşletmenin alacağı ortağından ise

132-İştiraklerden Alacaklar; İşletmenin alacağı %10-50 arası ortak olduğu şirketten ise

133-Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar; İşletmenin alacağı %50 üzeri ortak olduğu şirketten ise

135-Personelden Alacaklar; İşletmenin alacağı işletmede çalışan personelinden ise

136-Diğer Çeşitli Alacaklar; İşletmenin alacağı bu kişilerin dışındakilerden ise

137-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-) ; Ticari olmayan senetli alacaklar için dönem sonunda hesaplanan reeskont tutarı bu hesapta izlenir.

138-Şüpheli Diğer Alacaklar; Tahsili şüpheli hale gelen ve ticari işleminden kaynaklanmayan alacaklar bu hesaba aktarılır.

139-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-); Tahsili şüpheli hale gelen ve ticari işleminden kaynaklanmayan alacaklar için ayıran karşılıklar bu hesapta izlenir.

Borç Vermek
Duran Varlık Satışı
Menkul Kıymet Satışı
Kar Payı Alacaklar vb.

Bu grupta hesaplar seçilirken alacağın senetli / senetsiz olmasına bakılmaz. Bu bilgi alt hesaplarda izlenir.

İsmail KELES

Diğer Alacaklar Örnek Soru

İşletme personeline 5.000 TL nakit borç vermiştir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Personel işten ayrılmıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Alacağın tahsili şüpheli hale gelmiştir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Alacağın tamamına karşılık ayrılmıştır.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Alacak dava sonunda hiç tahsil edilememiştir.

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

İsmail KELES

POLİÇE (Senet)

Keşideci denilen kişinin, muhatap denilen bir diğer kişiye senedin teslimi karşılığında belli bir paranın lehdar denilen üçüncü kişiye ödenmesini emrettiği belge olarak tanımlanır.

Üzerine poliçe düzenlenen

Poliçeyi kabul eden

Poliçeyi imzalar

MUHATAP

A İşletmesi

Senetsiz borç, senetli borç haline geldi

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

Senetsiz ve ticari borcu var

Poliçeyi kabule gönderen

Poliçeyi düzenler

KEŞİDECI

B İşletmesi

Senetsiz borç ve senetsiz alacak iptal oldu

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

Senetsiz ve ticari borcu var

Lehine poliçe düzenlenen

Poliçeyi teslim alır

LEHDAR

C İşletmesi

Senetsiz alacak, senetli alacak haline geldi

_____ / ____ / _____

_____ / ____ / _____

İsmail KELES

HATIR SENEDİ

Bir işletmenin gerçekte borcu olmamasına rağmen, sırf iyi iş ilişkileri sebebi ile karşıdaki işletmenin finansman ihtiyacını karşılamak amacı ile borcu varmış gibi senet düzenleyerek karşıdaki şirkete verdiği senetlere hatırlı senedi adı verilir. Senedin alan işletme senedi vadesinden erken bir tarihte bankaya kırdırarak parayı nakit tahsil eder ve finansman ihtiyacını karşılar. Senedin vadesi geldiğinde ise senedin borcunu bankaya öder.

Senedi Veren İşletmenin Kayıtları

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Senet Ödendiğinde

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Senedi Alan İşletmenin Kayıtları

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Senedin Kırdırılması

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Senet Ödendiğinde

____ / ____ / ____

____ / ____ / ____

Hatırlı senedi yerine hatırlı çeki verilmesi halinde yapılacak olan kayıtlarda;

321-Borç Senetleri hesabı yerine 103-Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabı,
121-Alacak Senetleri hesabı yerine 101-Alınan Çekler hesabı kullanılır.

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

İşletme 50.000 TL tutarındaki bir senedi iskonto ettirmiş ve karşılığında 45.600 TL almıştır.

Bu işleme ilişkin kayıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) _____/_____
Kasa Hs 45.600
Reeskont Faiz Gideri Hs 4.400
Alacak Senetleri Hs 50.000
_____/_____
- B) _____/_____
Kasa Hs 45.600
Genel Yönetim Gideri Hs 4.400
Alacak Senetleri Hs 50.000
_____/_____
- C) _____/_____
Kasa Hs 45.600
Finansman Gideri Hs 4.400
Alacak Senetleri 50.000
_____/_____
- D) _____/_____
Kasa Hs 45.600
Komisyon Gideri Hs 4.400
Alacak Senetleri Hs 50.000
_____/_____
- E) _____/_____
Kasa Hs 45.600
Diğer Olağan Gider ve Zarar Hs 4.400
Alacak Senetleri Hs 50.000
_____/_____

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

768.000 TL'lik şüpheli alacağın 5/8'i için karşılık ayrılmıştır. Alacakla ilgili olarak 320.000 TL'lik tahsilât yapılarak kalanının değersiz alacak haline gelmesi durumunda, Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabına ne şekilde ve hangi tutarda kayıt yapılmalıdır?

- A) Hesabın borcuna 448.000 TL
- B) Hesabın borcuna 288.000 TL
- C) Hesabın alacağına 288.000 TL
- D) Hesabın alacağına 230.000 TL
- E) Hesabın alacağına 32.000 TL

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

F İşletmesi, K işletmesinden 10.000 TL tutarında bir hatır senedi almıştır.

F İşletmesinin yapması gereken kayıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) _____ / _____
Alacak Senetleri Hs 10.000
Satıcılar Hs 10.000
- B) _____ / _____
Alacak Senetleri Hs 10.000
Alıcılar Hs 10.000
- C) _____ / _____
Satıcılar Hs 10.000
Alacak Senetleri Hs 10.000
- D) _____ / _____
Alacak Senetleri 10.000
Diğer Çeşitli Borç Hs 10.000
- E) _____ / _____
Alacak Senetleri Hs 10.000
Diğer Ticari Borç Hs 10.000

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

ÇÖZÜM

SORU

İşletme 01.10.2014 tarihinde 310.000 TL tutarlı ve 7 ay vadeli senet karşılığı mal satışı yapmıştır. Alınan senedin faiz oranı %10'dir.

Verilen bilgilere göre işletmenin 31.12.2014 tarihinde hesaplayacağı reeskont tutarı iç iskonto yöntemine göre kaç liradır?

- A) 12.876 B) 10.000 C) 10.333
D) 17.086 E) 18.083

İsmail KELES

SORU

İşletmenin keşide ettiği senedin kabulü hâlinde lehtanın yapacağı kayıtla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Alacak Senetleri Hesabı borçlandırılır.
- B) Alacak Senetleri Hesabı alacaklandırılır.
- C) Borç Senetleri Hesabı alacaklandırılır.
- D) Borç Senetleri Hesabı borçlandırılır.
- E) Satıcılar Hesabı borçlandırılır.

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

ÇÖZÜM

İşletme alıcıdan aldığı senet için 31.12.2016 tarihinde 1.800TL reeskont hesaplamıştır.

Buna göre ertesi dönem yapılacak kayıta aşağıdaki hesaplardan hangisinin kullanımı doğrudur?

- A) Alacak Senetleri Reeskontu hesabı 1.800 TL borçlu
- B) Alacak Senetleri Reeskontu hesabı 1.800 TL alacaklı
- C) Reeskont Faiz Giderleri hesabı 1.800 TL borçlu
- D) Alacak Senetleri hesabı 1.800 TL alacaklı
- E) Reeskont Faiz Gelirleri hesabı 1.800 TL borçlu

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

Önceki dönemde 3/5'i karşılık ayrılan ve 10.000 TL'lik kısmı teminatlı olan 50.000 TL'lik alacağın 32.000 TL'lik kısmı tahsil edilmiş, kalan kısmının tahsil olanağı ortadan kalkmıştır.

Buna göre, tahsil işlemi nedeniyle yapılacak kayıta aşağıdaki hesaplardan hangisinin kullanımı doğrudur?

- A) Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabı alacaklı 16.000 TL
- B) Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı hesabı alacaklı 30.000 TL
- C) Şüpheli Ticari Alacaklar hesabı alacaklı 50.000 TL
- D) Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabı alacaklı 12.000 TL
- E) Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı hesabı alacaklı 24.000 TL

ÇÖZÜM

İsmail KELES

ÜNİTE TESTLERİ

SORU

_____/_____
129 Şüpheli Ticari Alacak Karşılığı Hs XX
644 Konusu Kalmayan Karşılıklar Hs XX
_____/_____

Bu kayıt aşağıdaki işlemlerden hangisinin sonucunda yapılmıştır?

- A) Şüpheli alacak için ayrılan karşılığın yetersiz hale gelmesi
- B) Tamamı için karşılık ayrılan şüpheli alacağın tahsili
- C) Alacağın değersiz hale gelmesi
- D) Alacağın şüpheli hale gelmesi
- E) Alacakla ilgili yasal takibe başlanması

ÇÖZÜM

İsmail KELES